

MOTIE KNELPUNTEN NIEUWKOMERSONDERWIJS

Aan: de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), in vergadering bijeen op 26 juni 2024.

Constateerend dat:

- o Gemeenten geconfronteerd worden met meerdere urgente knelpunten rond het Nieuwkomersonderwijs als gevolg van een onvoorziene exponentiële groei van leerlingen;
- o Er beheersproblemen ontstaan als gevolg van onvoorspelbare en volatiele nieuwkomersinstroom;
- o Aanvullende bekostiging vanuit het rijk ontbreekt voor de onvoorziene onderwijshuisvesting van de Internationale Schakelklassen (ISK);
- o Aanvullende bekostiging vanuit het rijk ontbreekt voor extra taalondersteuning in het Primair Onderwijs (PO).
- o Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal de doorstroom bemoeilijkt naar regulier onderwijs zowel voor PO als ISK.

Overwegende dat:

- o Er grote impact op onderwijshuisvesting wordt voorzien, mede als gevolg van continue verschuivingen van opleverdata in de COA keten en voortdurende verplaatsing van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers) door het land;
- o Ook de groep Oekraïense leerlingen nog altijd groot is en een eigen dynamiek kent, los van COA;
- o Extra en onvoorziene investeringen voor ISK onderwijshuisvesting benodigd zijn voor ISK gemeenten, die nog jarenlang drukken op de gemeentelijke kapitaallasten en concurreren met de enorme onderwijshuisvestingsopgave (IHP) waar gemeenten mee te maken hebben zonder dat hier sprake is van een regionale/centrumgemeentetaak
- o Er afgeleide kosten gemaakt zullen moeten worden doorgemeenten voor de inzet van regiocoördinatie en op diverse aanpalende beleidsdomeinen zoals bijv. leerlingenvervoer, openbare orde & veiligheid.
- o Een relatief grote groep nieuwkomersleerlingen (onterecht) niet op het juiste VO niveau terecht komt door taalachterstand;
- o Problemen zullen toenemen voor ontvangende doorstroomscholen, die geen rijks bekostiging ontvangen voor extra taalondersteuning voor deze doorstroomleerlingen;
- o Er een toenemend risico ontstaat op meer thuiszitters en voortijdige schoolverlaters;
- o Het OM en leerplicht geen adequaat antwoord hebben op het grote verzuim onder de nieuwkomerspopulatie, hetgeen tot additionele maatschappelijke risico's en o.a. belasting van jeugdzorg leidt;
- o Het Rijk versnipperd werkt en vooral regie lijkt te voeren op voldoende opvangplekken, zonder adequaat regie te voeren op de wettelijke verplichting onderwijs te geven aan leerplichtige kinderen;
- o Het Nieuwkomersonderwijs vastloopt als er op korte termijn geen concrete acties worden ondernomen;
- o Het risico op een verloren generatie ontstaat met alle maatschappelijke problemen die daaruit voort zullen vloeien.

Roept het VNG-bestuur op:

- o om zo spoedig mogelijk in gesprek te gaan met de gezamenlijk verantwoordelijke ministeries en hen op te roepen om concreet zorg te dragen voor:
 - meer (boven)regionale regie vanuit OCW en J&V op het vraagstuk van nieuwkomersonderwijs, zowel PO als VO niveau (ISK's); ;
 - concrete oplossingen op acute financiële en inhoudelijke knelpunten rond ISK-onderwijs zoals onderwijshuisvesting, regio coördinatie, leerlingenvervoer, leerplicht, doorstroom en COA op de korte termijn te realiseren, zodat e.e.a. toekomstbestendiger is ingericht en voor het voorkomen van de groei van thuiszitters, voortijdige schoolverlaters en het "verdwijnen" van AMV'ers

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener(s)

Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gouda en Krimpenerwaard,

de burgemeester van Gouda

wethouder onderwijs

mr drs P. Verhoeve

mr. T. Van Vugt MSc

de loco-burgemeester van Krimpenerwaard

P.J. S. van der Hek

Ondersteuners motie:

Alphen aan den Rijn

Hillegom

Katwijk

Leiden

Lisse

Teylingen

Zuidplas